

GULYÁS JÓZSEF VERSEI

ÉN FARKAS

Körülöttem mindenkit
elcsigáztam
s megmartam, mint a kutya,
a gyermekeket,
már csak a gyermekeket
és az állatokat
tudom elviselni,
már csak őket
engedem hozzám,
közel, a szívemig,
csak a gyermekeket
és az öregeket,
az üres tárgyakat,
szobámban valaki
pörnyetartóvá lényegülve,
én farkas,
én ember,
így tartozom a világhoz,
távolról,
verseken át,
s oly kevés,
amelyik fölveri lázamat.

AZ ÉJSZAKA KÉPEI

Korán, mikor még a zászlók sem élnek
s a lomb zöldje nulla,
mert a fény szeme csukva,

mint bolt és virág —
a madárnép fennen beszél.
Az éj gőzösei tízpercenként átdübörögtek
a félkész villán,
melynek örökre búcsút mondtál,
búcsút a virágos pohárnak.
Az utcaseprők a lángoló szemét körül,
olyan ízű és szagú füstben,
amilyen az esti kormos
gesztenyesütő dobok körül lebeg ősszel,
barnán néznek rád.
Ó, hányszor talál ébren
a karistoló seprők nesze ablakod alatt
a kövön, hányszor,
egy vad mező fölé hajolva,
melyet végül aláírsz,
hányszor talál ébren
a vadgalamb krétapuha beszédje
a sűrű lomb közt!
Térdig a sötétben gázolsz, de homlokod
már a reggelben hordozod,
szélben üveggé csiszolt ébenfa,
térdig a sötét sarában,
ilyenkor nehéz az ember lába
az éjszaka képeitől,
a kaparászó éles seprőktől,
egy kávébarna pillantástól.
Most nehéz lábad a szép varrólány
s a bankok barna ajtaja,
egy hónap évei a kelebiai tanyán.
A kővé vált ustordurrogás,
a rafia égett szaga,
mint száraz virágé, szépen fűződik most
a Miska bika orrkarikájába
s a levágott erdő, a holt rengeteg
feltámad a péntekre virradó reggelben
a kövön,
az érett, magvas éjszakában,
a kövön,
hol újra seprők kaszálnak.

Mikor a sötétség rendekben fonnyad,
a tövénél lenyírt éjszaka,
mikor a sötét zászlók kifényesednek,
mint a pihent haj
s a madár egészséges éneke,
mikor a reggel rálehel a csillagokra,
mint egy tükörrre,
most kéne ébredned,
kialudt, pihent, fényes hajjal,
most kéne ébredned,
az éjszaka képei maradtak volna emléktelen,
ó, annyi bűnről nincs feljegyzés,
csak a bagoly, a denevér gerincében.

Sosem alszol már,
ki annyit edzettél az álmok kapujában.

CSAK AZ ÉJSZAKÁIM MÚLJANAK EL

Ó, ezek az asztalok,
elfutó hajók kikötői a nyárban,
szigetek,
hol én gőg nélkül üldögélek,
hol én már nem vagyok otthon,
mint a szép versekben.
Árva verebek az asztalok közt
morzsát szedegetnek.
Tegnap még azt mondtam itt,
hát öldököljünk,
azt mondtam,
siker nélkül nem tudok élni,
győzelem nélkül meghalok,
most magam elé hullnak a szavak,
a verebeknek beszélek.
Még lehetne szó erről-arról,
hogy szépek, lehetne
s arról, hogy méltón viseljük magunkat,
minden lehetne még,
előkelően halni meg.

De jó, hogy nincs kegyelem
és nem is volt soha.
Csak az éjszakáim múljanak el.
Itt, hol senki se vagyok
és senki se akarok lenni,
ócska dámák,
öreg tyúkok szórják tollukat
a lombok árkádjai alatt,
és este zsíros kuplékat énekelnek,
fent a sötét erkélyei,
emeletek, csillagok,
melyek hidegen, sikálva csilingelnek.

Csak az éjszakáim múljanak el.

ELVONUL LÁZZAL A NYÁR

S elvonul lázzal az évszak a barackosokban,
kifejti szárnyát a magnak,
mindig másutt
a kalapáló, csattogó folyamban,
divatos a hosszú lógó orr,
mondom az Öregnek,
várjuk a színház végét,
fogdossuk egymás kezét
és gyűrögetjük a felperdült inggallért,
a buszokról lekésünk, megroggyanunk,
nincs hasonlat,
gyönyörű faragvány, túlél minket,
mintha látna a fából kilépő alak,
túlél minket,
akik nem is vagyunk nagyon,
duruzsoljatok, zümmögjetek csak
a nagy ébenfa-csipkéről,
az én szemeim tarlott mezőkre hullnak,
az én nyelvem
zavaros örületben forog,
találkozzatok mögöttem,
én ülök és befelé virágzok,

mit szól ehhez, semmit,
várjon, e fából kikapart virághoz, semmit
s ez több annál, amit mondhatok,
holland tulipánok, éjben
elhordott galambok, keskeny a rés,
valami fiú lehet,
néz rám a kutya,
és felviszi pillantásom a padlásra,
buta cipellők
a rosszul megvilágított ablakokban,
nyalják ki,
vegyék be,
hát igen, mondta a Költő,
mint ama örült biciklis,
úgy gagyogsz, nyomorult lélek.

NÉNIKÉM, ÖREG VAGY

Nénikém, öreg vagy,
s jó, hogy öreg vagy, nénikém.

Ez, ez az igazi szégyen,
a te fülednek messzi lárma,
ezt kéne gyűlölni,
nem a költő bűneit számolni.

Minket még megaláz e banda,
te már öreg vagy
s jó, hogy öreg vagy, nénikém,
boldogság, szerencse.

Kívül a szomjúság határán,
kiszállva s elmúlva,
ülni, szuszogni babbal,
a szélcsendben virágmaggal.

Mögötted a végtelen
s az égbolt csillagaival.

Irigyellek, kis rossz anyóka.

HÁLA ISTENNEK

Hála istennek, semmi sem sikerült,
egyedül vagyok
és egyedül leszek most már.
Köszönöm,
hogy nem kell senkinek hálálkodnom
egy pillantásért,
a halálos ágyamhoz tett pohárért,
a hazugságokért, a késekért.
Valakit én is
letéphettem volna magamnak,
elhervaszthatnám keblemen,
tán ki élve van eltemetve,
egy park gyér fái közt sétál most már,
a révült szemek
és zagyva nyelvek között,
tágra nyílt szemmel sétál.
Hála, hogy nem sikerült meghalnom
a hintaszékért
a havazó almafák alatt.
Következetesek voltunk, szívcm
és mindent elrontottunk,
minden szépet és jót,
a szép, hülye jövőt, mely egy szempárban
várt, lesett felénk,
eltoltuk magunktól,
mert nehéz volt eltolni, talán azért,
később láttuk csak,
hogy lehullt a lepel, a végső fátyol,
a szénába rejtett zablát,
az ég rejtette bele
és láttuk: hintaszék,
az várt ránk a hegyesi villa kertjében
a barackfák hulló árnyékában,
aztán láttuk,
mi ellen védekeztünk egy mosolyban,

egy virágzó csípőben.
Következetesek voltunk, szívem
és mindent elrontottunk.
Hála neked szomorú következetesség.